

Samstarfsráð ríkis og sveitarfélaga

Reykjavík Natura

29. október 2025

1. Inngangur

Eyjólfur Ármannsson, innviðaráðherra, opnaði fundinn og fjallaði um áherslur ríkisstjórnarinnar á samstarf ríkis og sveitarfélaga og þau skref sem stigin verða til að efla sveitarstjórnarstigið í heild, s.s. með nýjum heildarlögum um Jöfnunarsjóð sveitarfélaga og endurskoðun sveitarstjórnarlaga.

2. Fjármál hins opinbera

Daði Már Kristófersson, fjármála- og efnahagsráðherra, fjallaði jafnframt um áherslur ríkisstjórnarinnar á samstarf ríkis og sveitarfélaga.

Jón Viðar Pálmason, skrifstofustjóri opinberra fjármála, kynnti stuttlega fjármálaáætlun fyrir árin 2026-2030, fjárlög fyrir árið 2026 og stöðugleikareglu sem er til umræðu á Alþingi.

3. Lykilsamstarfsverkefni ríkis og sveitarfélaga

Jón Björn Hákonarson, formaður Sambands íslenskra sveitarfélaga, kynnti lykiláherslur Sambands íslenskra sveitarfélaga varðandi samstarf ríkis og sveitarfélaga:

- Fjármál sveitarfélaga.
- Fjárfestingar í innviðum.
- Málefni fatlaðs fólks.
- Stafrænt samstarf.

4. Umræður

Umræður um framangreind lykilsamstarfsverkefni ríkis og sveitarfélaga.

- Fjármál sveitarfélaga.
 - Verri afkoma hjá sveitarfélögum á Íslandi í samanburði við sveitarfélög erlendis, fjárfestingar minni en í samanburðarlöndum og eru að dragast saman
- Fjárfestingar í innviðum.

- Endurgreiðsla vsk. af mikilvægum innviðaframkvæmdum
 - FJR: Gallar við að fara með í vsk. kerfið – eykur flækjustig, mundi ekki endilega hvetja til fjárfestinga
 - FJR til í samtalið – aðrar útfærslur?
- Aukin opinber framlög til að styðja við fjárfestingu í innviðum sveitarfélaga er varða þjóðaröryggi, s.s. hafnir
- Leita leiða til að lækka lánaðjör sveitarfélaga.
 - Skoða ákvæðið með nauðasamningana, CAD og aukið samstarf í fjármögnun hins opinbera.
 - FJR: Að LS og Sambandið fái kynningu frá FJR um breytingar í lánamálum ríkisins. Þá hefjist samtal milli sveitarfélaga og LS um hvernig lækka megi lánaðjör sveitarfélaga.
- Málefni fatlaðs fólks.
 - Kostnaðarauki af málefnum fatlaðs fólks.
 - Lögfesting SIS mats
 - JSv gerir kröfu um SIS-mat vegna framlaga úr sjóðnum – Sveitarfélögin vilja að sama skapi að lögfest verði heimild fyrir sveitarfélögin til að krefjast um SIS-mats.
 - Samtal um NPA og búsetuúrræði – endurskoðun á reglugerð um NPA
 - Óvissa um áhrif lögfestingar samnings SP um réttindi fatlaðs fólks.
 - Þarf að eyða óvissu um áhrif samningsins á sveitarfélög áður en hann verður lögfestur. Sambandið vill að settur verði fyrirvari í lögin um að komi til aukinnar fjárútláta sveitarfélaga á grundvelli laganna komi ríkið með aukið fjármagn.
 - Rætt að setja saman hóp sem inniheldur fleiri ráðuneyti um búsetuúrræði
- Stafrænt samstarf.
 - Aukin samvinna og samstarf ríkis og sveitarfélaga í stafrænum málum.
 - Öll opinber þjónusta aðgengileg á sama stað á Ísland.is.
 - Hvernig tryggjum við vilja stofnana/sveitarfélaga til að taka þátt í ferlunum - þjónustuhagræðingin þarf að skila sér
 - Sambandið og FJR að teikna saman upp hvernig samstarfinu verði háttað

Annað sem var rætt:

- Húsnæðismálin – finna leið til að sveitarfélögin geti byggt upp húsnæði.
Húsnæðissamningarnir, rammamningur ríkis og sveitarfélaga.
- Hagræðingartækifæri varðandi mat á störfum kennara
- Hvernig viljum við sjá sveitarstjórnarstigið þróast, hvaða verkefni viljum við að sveitarfélögin sinni, er einhver flötur á því að færa fleiri verkefni til sveitarfélaga.
Hvernig viljum við styrkja þjónustuna.
- Hvaða innviðir, þekking og þjónusta þarf að lágmarki að vera til staðar
- Kjaramálaráð – samstarf um kjaramál hins opinbera

Samstarfsráð ríkis og sveitarfélaga - þátttakendalisti

Fulltrúar innviðaráðuneytis

Eyjólfur Ármannsson, innviðaráðherra

Ingilín Kristmannsdóttir, ráðuneytisstjóri

Aðalsteinn Þorsteinsson, skrifstofustjóri

Guðni Geir Einarsson, forstöðumaður Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga

Jóhanna Sigurjónsdóttir, verkefnastjóri

Fulltrúar fjármála- og efnahagsráðuneytis

Daði Már Kristófersson, fjármála- og efnahagsráðherra

Hermann Sæmundsson, ráðuneytisstjóri

Jón Viðar Pálmason, skrifstofustjóri

Fulltrúar sveitarfélaga

Jón Björn Hákonarson, formaður Sambands íslenskra sveitarfélaga

Arnar Þór Sævarsson, framkvæmdastjóri Sambands íslenskra sveitarfélaga

Þórdís Sveinsdóttir, sviðsstjóri hjá Sambandi íslenskra sveitarfélaga

Helga María Pálsdóttir, sviðsstjóri hjá Sambandi íslenskra sveitarfélaga

Valgerður Rún Benediktsdóttir, yfirlögfræðingur Sambands íslenskra sveitarfélaga

Saga Guðmundsdóttir, aðalhogfræðingur Sambands íslenskra sveitarfélaga

Heiða Björg Hilmisdóttir, borgarstjóri

Róbert Marshall, aðstoðarmaður borgarstjóra